

Integraal accommodatieplan Oudemolen

september 2009

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1 INTEGRAAL ACCOMMODATIEBELEID

OUDEMOLLEN	5 -
1 Aanleiding	5 -
1.2 Doelstellingen	5 -
3 Uitgangspunten.....	6 -
1.4 Randvoorwaarden	6 -

HOOFDSTUK 2 OUDEMOLLEN SOCIAAL – GEOGRAFISCH ..

2.1 Inleiding	6 -
2.2 Geografisch	6 -
2.3 Demografisch.....	7 -
2.4 Voorzieningenniveau Oudemolten.....	7 -
2.5 Voorzieningen in de nabije omgeving.....	8 -

HOOFDSTUK 3 HUIDIG GEMEENTELIJK BELEID

3.1 Inleiding	8 -
3.2 Huidig beleid welzijn, onderwijs, sport	8 -
3.3 ABC-indeling.....	10 -
3.4 Gebouwenbeheer	10 -
3.5 Trends en ontwikkelingen	10 -
3.5.1. Welzijn.....	10 -
3.5.2. Onderwijs	11 -
3.5.3 Sport.....	11 -
3.5.4. Gebouwenbeheer.....	11 -

HOOFDSTUK 4 ONDERZOEK VRAAG EN AANBOD

4.1 Inleiding	12 -
4.2 Gebouwenonderzoek.....	12 -
4.3 Onderzoek IHN	13 -
4.4 De huidige huisvestingssituatie en toekomstige	13 -
huisvestingsbehoefte	13 -
4.5 Overleg met de initiatiefgroep.....	14 -

HOOFDSTUK 5 MET BELEID NAAR DE TOEKOMST

5.1 Inleiding	14 -
5.1.1 Gebruik	14 -
5.1.2 Beheer	15 -
5.1.3 Gebouwen.....	15 -

HOOFDSTUK 6 HET SCENARIO.

6.1 Financiën	16 -
6.1.1 Kosten en dekking	16 -
6.2 Aanbeveling voor de uitvoering	17 -

Bijlage: Huidig beleid m.b.t. accommodaties

HOOFDSTUK 1 INTEGRAAL ACCOMMODATIEBELEID OUDEMOLLEN

1.1 Aanleiding

In de gemeente Tynaarlo worden zowel in de hoofdkernen als in de kleinere kernen veel activiteiten uitgevoerd op het gebied van welzijn, onderwijs en sport. Accommodaties zijn een belangrijke voorwaarde om invulling te kunnen geven aan deze activiteiten. Onder accommodaties worden verstaan alle gebouwen en terreinen waarin en waarop de activiteiten plaatsvinden.

Accommodaties zijn voor de gemeente een belangrijke schakel in welzijns-, onderwijs- en sportbeleid. Voldoende en kwalitatief goede accommodaties worden als belangrijke voorwaarde gezien voor het stimuleren van activiteiten die gericht zijn op het versterken van de sociale samenhang en leefbaarheid in een dorp of buurt.

Voor welzijns- onderwijs- en sportactiviteiten worden door de gemeente accommodaties gesticht en/of in stand gehouden. Elk beleidsterrein werkt tot nu toe vanuit een eigen accommodatiebeleid, met eigen beheerstructuren en financieringsvormen.

Landelijk voeren steeds meer gemeenten een integraal accommodatiebeleid. Ook de gemeente Tynaarlo kiest voor een integrale aanpak.

Huisvestingsproblemen zijn vaak een praktische aanleiding om te beginnen met de ontwikkeling van integraal accommodatiebeleid. Uit een onder welzijnsinstellingen gehouden knelpunten - inventarisatie (2001) is gebleken dat zich ook in de gemeente

Integraal accommodatieplan Oudemollen – september 2009

Tynaarlo een aantal accommodatieknelpunten voordoen die vragen om oplossingen.

In het collegeprogramma 2002-2006 is aangegeven dat voor deze accommodatieknelpunten oplossingen “op maat” moeten worden gerealiseerd, waarbij steeds gezocht wordt naar de meerwaarde in de relatie van welzijns-, onderwijs-, en sportactiviteiten.

Voor het ontwikkelen van een integraal accommodatiebeleid is in 2003 een project gestart. Dit project moest oorspronkelijk leiden tot accommodatieplannen voor alleen de drie grotere kernen in de gemeente, te weten: Eelde-Paterswolde, Zuidlaren en Vries. Maar in 2006 heeft de gemeenteraad besloten om ook accommodatieplannen te ontwikkelen voor een aantal kleinere kernen in de gemeente, zijnde: Zeijen, Yde - De Punt, Zuidlaarderveen, De Groeve, Tynaarlo en Oudemollen.

Voor u ligt nu het accommodatieplan Oudemollen.

1.2 Doelstellingen

De doelstelling van het integraal accommodatiebeleid kan als volgt omschreven worden:

Het zo doelmatig mogelijk huisvesten van activiteiten op het gebied van welzijn, onderwijs en sport

Hierbij wordt gestreefd naar een verbeterde onderlinge afstemming in omvang en kwaliteit van diverse accommodaties over de (beleids-)sectoren heen. Daarnaast wordt gestreefd naar een verbreding van de inzet van deze accommodaties voor activiteiten van en voor verschillende doelgroepen. Enerzijds vanuit inhoudelijke argumenten: functies kunnen worden gecombineerd en

kunnen elkaar versterken. Anderzijds uit exploitatieoverwegingen omdat met name gemeenschappelijke voorzieningen en activiteitenruimten efficiënter kunnen worden benut.

1.3 Uitgangspunten

Het beleid richt zich op de ruimtebehoefte ten aanzien van activiteiten en niet op instandhouding van accommodaties. Hierbij gaat het om activiteiten waarvoor de gemeente, in het kader van het huidige beleid, in meer of mindere mate een verantwoordelijkheid heeft.

Verder komt het accommodatiebeleid tot stand binnen het kader van wettelijke noodzaak, politieke wensen en beschikbare middelen.

1.4 Randvoorwaarden

Het accommodatiebeleid sluit aan op het huidige gemeentelijke beleid op de diverse terreinen. Verder wordt integraal gekeken naar het beleid op het gebied van onder andere ruimtelijke ontwikkeling, verkeer en infrastructuur en gebouwenbeheer. Er is gekozen voor een interactieve werkwijze. Op die manier kunnen ook ideeën, wensen en oplossingen vanuit instellingen en verenigingen zo maximaal mogelijk meegewogen worden.

HOOFDSTUK 2 OUDEMOLEN SOCIAAL – GEOGRAFISCH

2.1 Inleiding

Voornaamste doelstelling van het project integraal accommodatiebeleid is het zo doelmatig mogelijk huisvesten van activiteiten op het gebied van welzijn, onderwijs en sport. Hiertoe dient eerst het huidige voorzieningenniveau in Oudemolen en directe omgeving beschreven te worden. In dit hoofdstuk wordt dan ook aangegeven welke voorzieningen nu al in Oudemolen of directe omgeving aanwezig zijn. Ook worden enkele geografische en demografische ontwikkelingen beschreven. Mede op basis van deze gegevens kan de omvang van de potentiële vraag naar verschillende voorzieningen worden bepaald.

2.2 Geografisch

Oudemolen voorziet in de voorzieningenbehoefte van drie dorpen: Oudemolen, Zeegse en Taarlo. De dorpen liggen in het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa en hebben een agrarisch karakter. Oudemolen vormt de kern van waaruit het bijzondere natuurgebied kan worden bezocht door recreanten en toeristen.

Taarlo is een van de oudste Drentse dorpen met een karakteristieke brink. Er zijn naast de oude boerderijen enkele huizen gebouwd en het dorp heeft 117 inwoners. In het dorp zijn geen publieke voorzieningen, waardoor ze aangewezen zijn op Oudemolen.

Zeegse ligt tussen Tynaarlo en Oudemolen in een zeer bosrijke omgeving met een typische Drentse brink. Zeegse heeft 340 inwoners. Naast deze inwoners zijn er veel toeristen in de omliggende campingen in de zomerperiode. Zeegse is aangewezen op de school in Oudemolen.

Oudemolen zelf is genoemd naar de watermolen in de Drentsche Aa. Het dorp is van jonge datum, in de verdeling van de Marke uit 1810 staan de gronden als behorend bij een familie. Het dorp heeft inmiddels ongeveer 80 inwoners en de afgelopen jaren heeft er enige nieuwbouw plaatsgevonden. Oudemolen beschikt over een school, de obs Mr Crone, en over een dorpshuis met een gymzaal waar verenigingen gebruik van maken.

Het terugtrekken van de landbouwbedrijvigheid en het beperkt mogelijke aanbod van andere bedrijvigheid maakt dat de drie dorpen zich steeds meer ontwikkelen tot forensendorpen.

Sinds de gemeentelijke herindeling in 1998 behoren de dorpen Oudemolen, Zeegse en Taarlo tot de gemeente Tynaarlo.

2.3 Demografisch

De gemeente Tynaarlo heeft ongeveer 32.000 inwoners, waarvan circa 570 in Oudemolen, Zeegse en Taarlo en directe omgeving wonen. De bevolking heeft voor de drie grote kernen¹ een dalende trend laten zien. Het aantal inwoners is de laatste jaren stabiel als gevolg van de realisatie van een nieuwe woonwijk. Volgens het Structuurplan zal de komende jaren slechts heel beperkt woningbouw mogelijk zijn.

¹ Eelde/Paterswolde, Zuidlaren en Vries

Voor de hele gemeente Tynaarlo geldt dat er relatief weinig jongeren in de leeftijd 20 t/m 35 jaar wonen en relatief veel ouderen. Oude Molen wijkt daarin niet af van de andere dorpen. Uit de bevolkingsgegevens wordt verder duidelijk dat in de kleine dorpen verhoudingsgewijs minder ouderen (65-plussers) wonen dan in de grotere dorpen Vries, Eelde-Paterswolde en Zuidlaren.

2.4 Voorzieningenniveau Oudemolen

Oudemolen is een zeer klein dorp met goede voorzieningen doordat het een regiofunctie inneemt. Schoolkinderen en verenigingen uit Zeegse en Taarlo maken gebruik van de school, gymzaal en dorpshuis in Oudemolen.

De school stond eerst in Taarlo en is na de Tweede wereldoorlog naar Oudemolen verhuisd, De openbare Mr. Croneschool heeft 54 kinderen (peildatum 1 oktober 2008). Vroeger was de school een eenmansschool waar meester Crone het hoofd van de school was. Deze man is voor Oudemolen een belangrijke man geweest. Hij was maatschappelijk erg betrokken en zette zich in voor vele doelen. Later is de school ook naar hem vernoemd.

Na de basisschool gaan de kinderen vooral naar het voortgezet onderwijs in Assen

Naast de school, in het dorpshuis, is kinderopvang Villa Kakelbont ondergebracht. De kinderen van de school kunnen hier overblijven en na school opgevangen worden. Ongeveer 16 kinderen maken hier gebruik van. De peuterspeelzaal is in 2007 gesloten.

Oudemolen is een klein dorp met en biedt activiteiten op het gebied van onderwijs, welzijn (ook cultuur) en sport. Deze instellingen maken gebruik van het dorps huis.

2.5 Voorzieningen in de nabije omgeving

Inwoners van Oudemolen, Zeegse en Taarlo e.o. kunnen naast de voorzieningen in Oudemolen natuurlijk ook gebruik maken van voorzieningen in het dichtbij gelegen Vries, Tynaarlo en Assen.

Vries

In Vries is een dorps huis met een breed aanbod aan ICO-muzieklessen (de harmonie oefent er), er is Trias-cursuswerk voor jong en oud en er zijn overige educatieve- en culturele cursussen.

Verder is de bibliotheek en scoutingvereniging gevestigd in Vries en is er een breed aanbod aan ouderenhuisvesting. Daarnaast zijn er nog diverse voorzieningen ten behoeve van ouderen.

Voor de sport is er een sporthal, een fitnessruimte, een turnzaal en tennisbanen. Met betrekking tot zwemlessen en recreatief zwemmen kan men in de zomer terecht in het openluchtbad “De Leemdobben” (Vries) en het natuurbad Tynaarlo. In de winterperiode worden zwemlessen in het zwembad van “stichting De Brink” gegeven.

Assen

Daarnaast heeft Assen voor inwoners van Oudemolen een breed aanbod aan centrumvoorzieningen: een ICO-muziekschool, diverse musea, een theater, etc..

Voor het voorgezet onderwijs zijn inwoners van Oudemolen ook voor een belangrijk deel gericht op Assen.

Voor sport en vermaak kan men eveneens prima terecht in Assen (b.v. de ijsbaan, het verkeerspark, uitgaansgelegenheden). Ook

Integraal accommodatieplan Oudemolen – september 2009

voor ouderen heeft Assen veel te bieden; zo zijn er mogelijkheden voor ouderenhuisvesting en is er een breed aanbod aan zorginstellingen.

HOOFDSTUK 3 HUIDIG GEMEENTELIJK BELEID

3.1 Inleiding

De gemeente draagt mede zorg voor een gevarieerd aanbod van welzijns-, onderwijs- en sportvoorzieningen. De gemeentelijke rol varieert daarbij van “volledig verantwoordelijk voor de stichting van accommodaties” tot “intermediair”. Deze rol is vastgelegd in de diverse beleidsnotities. Voor het bepalen van deze rol wordt tevens gebruik gemaakt van de ABC-categorie-indeling (zie 3.3). In dit hoofdstuk wordt het huidige gemeentelijke beleid op de diverse deelterreinen beschreven, inclusief de ABC-indeling. Daarnaast worden nog kort de belangrijkste trends en ontwikkelingen genoemd die een rechtstreekse relatie hebben met het integrale accommodatiebeleid.

3.2 Huidig beleid welzijn, onderwijs, sport

Het huidige gemeentelijk beleid ten aanzien van welzijn, onderwijs en sport is vastgelegd in een groot aantal beleidsnotities². Te noemen zijn onder andere:

- Beleidsnotitie 0-6 jarigen “geef ze de ruimte”
- Beleidsnotitie 12-23 jarigen “ontmoeten in de ruimte die je krijgt”

² Bijlage 1: huidig gemeentelijk beleid Welzijn, Onderwijs, Sport

- Beleidsnotitie wijkschool
- Beleidsnotitie ouderenbeleid
- Beleidsnotitie “ontmoetingscentra, centra voor jong en oud”
- Beleidsnotitie “sport, Tynaarlo sportief naar 2010”
- Beleidsnotitie kunst- en cultuurbeleid “van Ty naar Lo”
- Kadernota Wet Maatschappelijke Ondersteuning fase 1 ‘De handen ineen’
- Kadernota: wet Maatschappelijke ondersteuning fase 2; “Kansrijk leven”
- Beleidsnotitie kinderopvang 4-12 jarigen
- notitie 'Wijkscholen: kansrijk samenwerken”

De rode lijn door deze beleidsnotities is dat in vrijwel alle gevallen gekozen wordt voor een integrale aanpak. Uitgangspunt daarbij is dat door goede samenwerking en afstemming ontwikkelingskansen en –mogelijkheden geboden worden aan de diverse doelgroepen. Goede huisvesting wordt hierbij gezien als voorwaarde om inhoudelijke kwaliteit te kunnen bieden.

Voor de stichting en exploitatie van accommodaties in kleine dorpen zijn met name de volgende aspecten van belang:.

- Voor onderwijs gelden wettelijke normen met betrekking tot de stichting en exploitatie van scholen en de daarbij behorende vergoedingen. In principe zijn deze vergoedingen uitgangspunt voor de bekostiging van nieuwe scholen;
- Sport- en gymnastiekzalen - voor zover door de gemeente noodzakelijk worden geacht - worden in de stichtingskosten van de accommodatie volledig door de gemeente bekostigd. Of de gemeente een sport- of gymnastiekzaal noodzakelijk acht, is afhankelijk van de bezettingsgraad (mate van gebruik door het basisonderwijs en overige (sport-) verenigingen);

- In de kleinere dorpen geldt voor de stichting van een nieuw dorpshuis: één dorpshuis of als dorpshuis dienstdoende voorziening per dorp.
- Voor ontmoetingscentra (dorpshuizen incl. peuteropvang en/of jeugdsoos) subsidieert de gemeente in de kosten van stichting, renovatie en vervanging ervan. De subsidie in de stichtings-, vervangings- en renovatiekosten bedraagt maximaal 2/3 deel van het totale door de gemeente goedgekeurd bouw- en bezettingsplan met bijbehorend investerings-, financierings- en exploitatieplan.
- De exploitatiekosten (kosten van beheer, energie, schoonmaak, etc.) komen in principe niet voor subsidie in aanmerking.
Wel heeft de gemeenteraad in 2001 voor de dorpshuizen Yde en Tynaarlo een status aparte vastgesteld. De gemeente subsidieert hier – vanwege de historisch gegroeide situatie – nog steeds wel in de exploitatie van het dorpshuis. Toen is echter ook besloten dat de gemeentelijke subsidiering van de dorpshuizen in Yde – De Punt en Tynaarlo wordt heroverwogen zodra sprake is van een zogenoemd ‘natuurlijk moment’ (b.v. een grote renovatie of het vertrek van een beheerder).
- Deze 2/3 – 1/3 regeling geldt ook voor de investeringskosten van renovatie, nieuwbouw en vervanging van kleedaccommodaties op buitensportcomplexen. Ook hier neemt de gemeente maximaal 2/3 deel van de kosten van stichting, vervanging of renovatie voor haar rekening.

3.3 ABC-indeling

De gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden bij de huisvesting van onderwijs- en sportactiviteiten zijn vastgelegd in een tweetal beleidsnotities (Verordening Huisvesting Lokaal Onderwijs en beleidsnota Sport). De gemeentelijke rol bij de huisvesting van welzijnsactiviteiten is sinds mei 2005 eveneens formeel beschreven. Voor deze welzijnsactiviteiten wordt, net als bijvoorbeeld bij de sportactiviteiten, een 'ABC-indeling' gehanteerd. Voor de huisvesting van activiteiten die behoren tot de A-categorie draagt de gemeente maximaal 100% van de stichtingskosten bij, terwijl de gemeentelijke bijdrage bij de B-categorie maximaal 2/3 deel van de stichtingskosten is. De gemeente levert geen bijdrage aan de huisvesting van activiteiten die tot de C-categorie behoren.

3.4 Gebouwenbeheer

Bij realisatie van gemeentelijke bouwplannen heeft de gemeente als beleidsuitgangspunt om zelf het opdrachtgeverschap en de regie te voeren. Voor de ontwikkeling van de plannen wordt veelal gebruik gemaakt van externe adviseurs. Directie en toezicht gebeurt door of namens de gemeente.

Het GBI Bouwwerken is het beleidskader voor onderhoud van de gemeentelijke gebouwen. Met dit geïntegreerde beheerinformatiesysteem wordt de financiële meerjarenplanning geproduceerd en jaarlijks een uitvoeringsprogramma voor onderhoud opgesteld. Doel is het in stand houden van de gebouwen en de zorg dat een ongestoorde en veilige functievervulling kan plaatsvinden. Bestandsbeheer wordt intern uitgevoerd.

Tenslotte exploiteert de gemeente zelf haar accommodaties binnen verschillende beleidsproducten en programma's.

3.5 Trends en ontwikkelingen

Voor zover ontwikkelingen al geen onderdeel uitmaken van gemeentelijk beleid, worden hier nog kort de belangrijkste trends en ontwikkelingen beschreven.

3.5.1. Welzijn

Ouderenwerk

De trend in het ouderenwerk is dat mensen langer zelfstandig willen wonen. Dit betekent dat er steeds meer zorg naar de mensen toegebracht zal worden. Om de zorg efficiënt naar de mensen thuis te kunnen brengen, zullen de woningen bij elkaar in de buurt moeten zijn (woonzorgzones).

Ketensamenwerking

Organisaties die hulp/diensten bieden aan cliënten zullen meer en meer van elkaar moeten weten welke producten ze aanbieden en met welke cliënten ze contact hebben. Dit om overlap en witte vlekken te voorkomen en uiteraard om de cliënt de best mogelijke hulp/product aan te bieden.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)

Met de komst van de Wmo is de gemeente verantwoordelijk voor beleid en voorzieningen die het mensen mogelijk maakt weer of meer zelfstandig mee te doen in de samenleving. De gemeente Tynaarlo zet in eerste instantie in op goede algemene, preventieve voorzieningen en als dat niet toereikend is worden individuele

voorzieningen - gericht op het zoveel mogelijk compenseren van de beperkingen - verstrekt.

Wmo-loket

In de gemeente Tynaarlo is één loket voor informatie en advies op alle Wmo-beleidsterreinen (wonen, welzijn, zorg, leefbaarheid, etc.). Dit brede loket staat onder de verantwoordelijkheid van de gemeente, maar werkt nauw samen met partners in het veld. Het loket zal ook zo veel mogelijk -indien gewenst - diensten regelen voor mensen.

Gezondheidszorg

Daar waar mogelijk zullen gezondheidscentra ontstaan. Dit zal veelal gebeuren vanuit de praktische kant (financieel en ruimtelijk). De AWBZ zal versmald worden; Eer wordt een scheiding aangebracht tussen zorg intramuraal³ (blijft AWBZ) en zorg extramuraal⁴ (in de toekomst meer en meer naar gemeente).

Jeugdzorg

In het kader van de wet op de jeugdzorg is er een nadrukkelijker regierol van de gemeente op het terrein van preventieve lichte hulpverlening. Dit betekent onder meer dat de gemeente verantwoordelijk is voor een goede aansluiting (preventief) jeugdbeleid-jeugdzorg. Signalering en voorkomen van uitval staan centraal.

In 2009 wordt gestart met het Elektronisch Kinddossier en de Drentse Verwijsindex.

³ intramurale zorg is letterlijk: zorg binnen de muren. Hier onder valt bijvoorbeeld het ziekenhuis, verzorgingshuis, verpleeghuis

⁴ extramurale zorg is: zorg buiten de muren. Dus bijvoorbeeld de thuiszorg

3.5.2. Onderwijs

Basisscholen moeten vanaf 2007 zorgen voor kinderopvang van half acht 's morgens tot half zeven 's avonds. De bedoeling is dat hierdoor meer ouders (langer) zullen werken. Om dit te bereiken is de verantwoordelijkheid bij de basisscholen neergelegd. Die worden verplicht de opvang aan te bieden, maar zijn vrij in de manier waarop ze dat regelen. De school kan in zee gaan met de professionele kinderopvang in de buurt of de opvang zelf organiseren.

3.5.3 Sport

De behoefte om op zelfgekozen tijdstippen en in minder verplichte vormen aan sport te doen neemt toe. Dit wordt ook zichtbaar door de steeds grotere groep mensen die hardlopen, skaten, fietsen, wandelen etc. Er wordt op wisselende tijdstippen gesport en er vindt, mede door de vergrijzing en flexibele werktijden, meer sport overdag plaats. Door de grotere behoefte aan kwaliteit en service van de sportbeoefenaar zullen ook hogere eisen aan de lokale sportvoorzieningen worden gesteld.

3.5.4. Gebouwenbeheer

Enkele in het oog springende trends zijn publiek-private samenwerking en strategisch vastgoedbeleid (hier bedoeld maatschappelijk vastgoedbeleid). Samenwerking met externe partijen kan een krachtig instrument zijn om accommodaties te realiseren en in stand te houden, mits deze projecten van voldoende (financiële) omvang zijn. Hierbij wordt een dienst afgenomen in plaats van producten zoals bij traditioneel aanbesteden het geval is. Doel is meer kwaliteit voor hetzelfde geld

te krijgen. Vanuit inhoudelijk, financieel en juridisch oogpunt zijn deze processen bijzonder complex. In de verdere optimalisering van het vastgoedbeleid kunnen ze evenwel een prominente rol spelen.

Met strategisch vastgoedbeleid wordt door gemeenten beoogd meer rendement te halen uit maatschappelijk vastgoed. In het accommodatiebeleidsplan voor de kern Eelde-Paterswolde is reeds als aanbeveling opgenomen dat er een samenhangend vastgoedbeleid tot stand komt.

De gemeente is in de loop van 2006 begonnen met de ontwikkeling van dit vastgoedbeleid. Inmiddels wordt dit beleid geformaliseerd in de notitie Eigendom, Gebruik en Exploitatie.

HOOFDSTUK 4 ONDERZOEK VRAAG EN AANBOD

4.1 Inleiding

De gemeente wil inzicht krijgen in de toekomstwaarde van alle gebouwen die een maatschappelijke en publieke functie vervullen. Daarbij is niet alleen gekeken naar de huidige en toekomstige kosten, om het gebouw weer 15 jaar mee te kunnen laten gaan, maar ook naar de mate waarin het gebouw effectief wordt gebruikt. Hiertoe heeft een doorlichting van een tweetal accommodaties plaatsgevonden.

Vanuit de gebruikers is het initiatief opgevat een rapport op te stellen m.b.t. wensen ambities m.b.t. een multifunctioneel centrum Mr. Crone.

4.2 Gebouwenonderzoek

Om te kunnen bepalen of het bestaande voorzieningenaanbod voldoet heeft een doorlichting van een tweetal (WOS-) accommodaties plaatsgevonden, zijnde:

1. Obs Meester Croneschool
2. Dorpshuis Oude Molen (incl. gymzaal)

Deze doorlichting heeft zich per accommodatie op de volgende aandachtsgebieden gericht:

- Bezoek en bezetting (aantallen, tijdstippen, bezettingspercentages, type van activiteiten, doelgroepen etc.).
- Producten en voorzieningen (openstelling, capaciteit, tarieven, prijsstelling, horecavoorziening etc.).
- Bouw en inrichting (functionaliteit, onderhoud en bouwkundige staat).
- Exploitatieresultaten (inkomsten, uitgaven, kengetallen).
- Subsiëring (hoogte en vorm van de subsidiëring).

Het onderdeel bouw en inrichting is onderzocht door Ingenieursbureau het Noorden (IHN)⁵ en weergegeven in paragraaf 4.3. De overige onderdelen zijn onderzocht door de beleidsmedewerkers welzijn, onderwijs en sport (zie paragraaf 4.4).

⁵

Nu de Grontmij

4.3 Onderzoek IHN

De genoemde accommodaties, gebouwen waarvan de gemeente eigenaar of belangrijke subsidieverstrekker is, zijn door IHN onderzocht op de terreinen:

- onderhoud;
- installaties;
- arbo;
- brandveiligheid;
- legionella;
- energie&milieu;
- huisvesting;

Bevindingen

De voornaamste bevindingen van het onderzoek zijn:

Obs Mr. Croneschool

Het gebouw is ca. 50 jaar. Technisch gezien is de onderhoudsstaat van de school niet direct slecht. Maar omdat het gebouw sinds zijn bestaan geen renovatie of opknapbeurt heeft gehad, oogt het geheel oud en is het niet meer functioneel.

Ook heeft de school een gebrek aan nevenruimten. Totaal komt de school ongeveer 100m² tekort.

Dorpshuis/gymzaal Oudemolen

De gymzaal/ dorpshuis Oudemolen is eveneens 50 jaar oud. De sanitaire ruimte bij de gymzaal is vroeger als badhuis gebruikt.

In 1999 is het oude badhuisgedeelte ingrijpend verbouwd en uitgebreid. Het gebouw heeft sindsdien meer dan daarvoor een functie voor het verenigingsleven en instellingen (Buitenschoolse opvang). Het gebouw is op zich goed en kan indien er een aantal investeringen worden gedaan mee tot 2020.

Wel geeft IHN aan dat:

- de grootte van de oefenruimte niet voldoet aan de (nieuwe) norm voor schoolgymnastiek;
- er is geen afzonderlijke douche-ruimte voor de leerkracht.

4.4 De huidige huisvestingssituatie en toekomstige huisvestingsbehoefte

Naast het gebouwenonderzoek is onderzoek gedaan naar de huidige en toekomstige huisvestingsbehoefte van instellingen, clubs en verenigingen uit Oudemolen en omgeving.

Primair wordt de gymzaal gebruikt door de school (overdag) en sportverenigingen (na schooltijd). Onder andere door gymnastiek, volleybal, badminton, boogschieten.

Daarnaast wordt de gymzaal en aanpalende ruimten gebruikt als ruimte voor het verenigingsleven (uit Oudemolen, Taarlo en Zeegse), peuterspeelzaal, kinderopvang, Vrouwen van Nu, culturele activiteiten, vergaderingen en evenementen.

Bevindingen:

De voornaamste bevindingen uit gemeentelijke waarneming en registratie:

- De gymzaal kent overdag een lage bezetting, maar wordt wel breed gebruikt, zowel voor de sport, als voor activiteiten van de school als het brede verenigingsleven;

- De huidige situatie kinderopvang is - weliswaar goedgekeurd door de GGD maar - verre van goed.
- De situering van de keuken is niet gunstig. De keuken ligt te ver weg van de gebruiksruimten;
- De exploitatiekosten van dorpshuis / gymzaal zijn – gelet op het kleine voedingsgebied en relatief lage bezetting – hoog. Dat zal ook bij eventuele nieuwbouw zo blijven.

4.5 Overleg met de initiatiefgroep

7 Februari 2008 hebben wethouder Kosmeijer en wethouder Assies het rapport “Bouw een ontmoetingsplek” in ontvangst genomen. Dit rapport is opgesteld door de verenigingen en instellingen in Oudemolen en geeft de wensen en behoeften van het dorp weer. Vervolgens is op 10 juni 2008 een bijeenkomst gehouden met verenigingen en instellingen en zijn de gemeentelijke bevindingen en de ideeën vanuit het dorp uitgewisseld. Op basis van bovenstaand rapport en andere beschikbare informatie heeft de projectgroep een conceptscenario opgesteld.

Dit scenario en de overwegingen die hieraan ten grondslag liggen zijn op 4 november 2008 teruggekoppeld aan de verenigingen en instellingen in Oudemolen. De conclusie van de deze bijeenkomst was dat er een grote overeenstemming bestaat m.b.t. het scenario.

In hoofdstuk 6 wordt verder ingegaan op het scenario van de gemeente

HOOFDSTUK 5 MET BELEID NAAR DE TOEKOMST

5.1 Inleiding

De gemeente Tynaarlo wil een gemeente zijn en blijven waarin het goed wonen, werken en recreëren is. Een plattelandsgemeente met een goed vestigingsklimaat als groene long tussen de stedelijke gebieden Groningen en Assen in.

Op basis van de informatie uit de voorgaande hoofdstukken kunnen een aantal aanleidingen benoemd worden die noodzaken tot veranderingen in het accommodatiebeleid. Dit mede in relatie tot de hierboven verwoorde ambitie. Deze veranderingen zijn uitgewerkt in een scenario. In hoofdstuk 6 wordt dit verder uitgediept. Hier gaan we in op de aanleidingen van de verandering.

5.1.1 Gebruik

De prognose van de bevolkingscijfers laat zien dat op de langere termijn de samenstelling van de bevolking over de gehele gemeente sterk zal veranderen. Dit wordt met name veroorzaakt door ontwikkelingen als ontgroening (de afname van het aantal jeugdigen en jongeren) en vergrijzing (de toename van het aantal 55-plussers). Het aantal kinderen en 30-44 jarigen neemt behoorlijk af. De verwachting is dan ook dat daardoor het aantal basisschool-leerlingen de komende jaren zal gaan dalen met gevolgen voor het accommodatiebeleid (en specifiek de onderwijshuisvesting). De toename van het aantal ouderen heeft gevolgen voor de activiteitenbehoefte en daardoor voor het gebruik van en de vraag naar accommodaties. Dit vraagt om aanpassingen in het

voorzieningenniveau, zowel op het gebied van wonen en zorg als op het gebied van vrijetijdsbesteding.

Daarnaast is het, vanwege het vestigingsklimaat, van belang om het huidige voorzieningenniveau in Oudemolen voor de komende jaren in ieder geval op een aanvaardbaar peil te houden. Dit om ook voor jonge gezinnen een aantrekkelijke gemeente te blijven en zo in de toekomst een evenwichtige bevolkingssamenstelling te houden.

5.1.2 Beheer

Uitgangspunt voor beleid (zie 1.2) is het zo doelmatig mogelijk huisvesten van verschillende activiteiten. Meer activiteiten met minder gebouwen! Niet alleen vanuit inhoudelijke argumenten op het gebied van samenwerking tussen instellingen, maar ook vanuit het oogpunt van effectief en efficiënt gebruik van ruimte.

Door instellingen bij elkaar onder één dak te huisvesten en te kiezen voor nieuwbouw zijn er voordelen te behalen op het gebied van beheer en exploitatie van de gebouwen. Een hogere bezetting kan ook besparing van kosten op het gebied van gas, water en energie betekenen. Aandachtspunt daarbij is wel, dat er duidelijke afspraken en keuzes gemaakt worden op het gebied van het beheer en exploitatie van gebouwen.

De gemeente ziet in principe alleen een 100% verantwoordelijkheid in het stichten van accommodaties voor instellingen in de A-categorie zoals aangegeven in paragraaf 3.3. Wel wil de gemeente voor de categorieën B en C meedenken over (toekomstige) huisvesting. Het zal echter waarschijnlijk onmogelijk zijn aan alle wensen te voldoen.

5.1.3 Gebouwen

Naast het (toekomstige) gebruik, vestigingsklimaat en het beheer van het gebouw is de (onderhouds-)staat van de huidige gebouwen dé aanleiding tot een aantal keuzes in het accommodatiebeleid. De afweging tussen kosten voor renovatie in verhouding tot die van nieuwbouw vormt een belangrijk uitgangspunt hierbij.

HOOFDSTUK 6 HET SCENARIO

In het accommodatieplan Oudemolen zijn de volgende gebouwen betrokken:

- (1) de school;
- (2) het dorps huis annex gymzaal.

Gemeente en instellingen hebben op basis van beleid, onderzoek, en draagvlak een voorkeur voor clustering van welzijns-, sport- en onderwijsfuncties. Op basis hiervan wordt gekozen voor vervangen van de school en de gymzaal (incl. het dorps huis) in 2013.

De belangrijkste reden hiervoor is dat uit het IHN-gebouwen-onderzoek naar voren komt dat renovatie van de bestaande school meer (dan 75%) kost dan de nieuwbouw ervan. Voor de gymnastiekzaal/annex dorps huis, die direct aan de school verbonden is, geldt dat renovatie voordeliger is dan nieuwbouw. Dit mede omdat in 2002 nog fors geïnvesteerd is in uitbreiding van de gymzaal ten behoeve dorps huisfuncties.

Toch wordt ervoor gekozen om naast de school ook de gymzaal annex dorpshuis te vervangen. De reden hiervoor is dat een nieuwe multifunctionele accommodatie meer uitstraling en mogelijkheden heeft dan een afzonderlijke nieuwe school en een verouderde gymnastiekzaal. Met nieuwbouw bestaat de mogelijkheid om flexibel in te spelen op veranderde behoeften: onderwijskundige vernieuwing. Ook kan het nieuwe gebouw beter ingepast worden in de bestaande locatie.

Accommodaties tot 2013

Nu duidelijk is dat accommodaties nog tot 2013 blijven bestaan, zal nog wel geïnvesteerd moeten worden in de accommodaties. En de investeringen die nodig geacht worden, moeten wel zo snel mogelijk gedaan worden om daarvan zo lang mogelijk rendement te hebben tegen de achtergrond perspectief nieuwbouw in 2013.

6.1 Financiën

Om de haalbaarheid van het scenario te kunnen toetsen is er op basis van een aantal aannames een globale doorrekening van structurele jaarlasten gemaakt. Belangrijke onderleggers voor deze indicatieve doorrekening zijn de rapporten van IHN en de Grontmij. De ramingen zijn gebaseerd op een prognose voor het gebruiksklaar hebben van de aanbevolen renovaties en de nieuwe accommodatie. Hierbij is uitgegaan van realisatietermijnen die zo weinig mogelijk tijdelijke maatregelen vragen in de overgang van oud naar nieuw en waarmee dus onnodige kapitaalvernietiging wordt voorkomen.

Na besluitvorming over dit plan worden in de trajecten voor de uitvoering de werkelijke kosten en dekkingsmogelijkheden verder in beeld gebracht.

6.1.1 Kosten en dekking

Voor een juiste beoordeling van de haalbaarheid van het scenario zijn de gegevens van het rapport van IHN gebruikt. Hier zijn de totale investeringskosten voor de 2 huidige accommodaties berekend voor renovatie uitgaande van een reële toekomstwaarde voor de komende 15 jaar. Voor zowel renovatie als nieuwbouw geldt echter dat er grote investeringen nodig zijn de komende jaren.

De geraamde investeringen zijn omgerekend naar een structurele jaarlast. Bij de berekening hiervan is onderscheid gemaakt tussen financiering vanuit het zgn. bevoegd gezag (het schoolbestuur) en vanuit de lokale overheid.

De gemeente dient vanuit het lokaal onderwijsbeleid de volgende lasten te dragen:

- de kapitaallasten van een schoolgebouw;
- de verzekeringskosten van een schoolgebouw;
- de belastingen voor een schoolgebouw en
- de onderhoudslasten voor de buitenkant van een schoolgebouw.

In de ramingen voor de nieuwbouw is uitgegaan van een aantal aannames:

- De gebouwen worden in 40 jaar afgeschreven;
- Er is gerekend met een rentepercentage van 5% conform huidig beleid;
- Op de gronden wordt niet afgeschreven, maar wel rente berekend;
- De Stichtingskosten van de nieuwe locaties zijn ontleend aan de VNG normen voor welzijn, onderwijs en sport;

- De onderhoudskosten van de buitenzijden van de gebouwen worden opgevangen door de vrijvallende lasten;
- Het streven is dat de nieuwe situatie wordt gedekt door de vrijval uit de oude situatie;
- In de ramingen zijn nog geen huuropbrengsten meegerekend - deze opbrengsten zijn afhankelijk van nog te maken keuzes.

6.1.1.1 Kosten

Vanaf 2013 zijn de structurele lasten berekend op € 181.000, incidenteel moet in 2012 een bedrag gedekt worden van € 331.000. Deze incidentele last wordt veroorzaakt door de kosten voor eventuele tijdelijke huisvesting

6.1.1.2 Dekking

Na inzet van dekkingsmiddelen uit de oude situatie (zie uitgangspunt 6.1.1) resteert voor het “plan Oudemolen” nog een structureel tekort van € 181.000 vanaf 2013. Daarnaast is er nog een incidenteel tekort van € 331.000 in 2012. Om de ambitie van dit plan te verwezenlijken moeten bij de komende voorjaarsnota's middelen geraamd worden.

6.2 Aanbeveling voor de uitvoering

Het IAB-plan Oudemolen is een kader waarbinnen nieuwe accommodaties kunnen bestaan. Voordat er werkelijk gebouwd kan gaan worden moeten de nodige zaken geregeld worden.

- Komen tot voorstellen voor dekking van het plan; en vervolgens
- oprichting van een projectorganisatie gericht op de realisatie van een mfa;
- opstellen van een plan van eisen;
- opstellen van een beheer- en exploitatieplan;
- uitwerking van het plan van eisen door een architect.

De aanbeveling is om hier direct mee te beginnen.

Bijlage

Huidig beleid m.b.t. accommodaties

- Subsidieregels Welzijn
- Beleid t.a.v. sportaccommodaties
- Beleid t.a.v. dorpshuizen en wijkcentra
- Beleid t.a.v. multifunctionele centra
- Beleid t.a.v. welzijnsaccommodaties
- Beleid t.a.v. wijkschool
- Wijkschoolontwikkeling in de mfa
- Beleid t.a.v. 0-6 jarigen
- Beleid t.a.v. jeugd 12+
- Beleid t.a.v. speelvoorzieningen
- Beleid t.a.v. kinderopvang
- Notitie Participatie kinderopvang 4-12 jaar in mfa's
- Beleid t.a.v. cultuur
- Ouderenbeleid
- Lokaal gezondheidsbeleid
- Beleid t.a.v. onderwijshuisvesting
- Beleid t.a.v. bekostiging onderwijs
- WMO fase 2; *Kansrijk leven*

HUIDIG BELEID M.B.T. ACCOMMODATIES

Subsidieregels Welzijn

De gemeente Tynaarlo wil door middel van subsidiëring van activiteiten een gunstig woon- en leefklimaat bevorderen. Zij wil deze doelstelling bereiken door het stimuleren van particulier initiatief en vrijwillige inzet; het bevorderen/instandhouden van een hechte verenigingsstructuur en het beïnvloeden van de vormgeving van de samenleving op een voorwaardenscheppende manier.

Het subsidiebeleid kan tevens (met een zekere mate van flexibiliteit) ingezet worden om:

- voorzieningen die in principe voor alle inwoners belangrijk zijn, toegankelijk te maken voor mensen die de betreffende voorziening zonder subsidie niet zouden kunnen gebruiken;
- voorzieningen van de grond te krijgen die zonder subsidie niet zouden ontstaan;
- het gewenste kwaliteitsniveau te bereiken.

Gestreefd wordt naar een evenwichtige verdeling van de voorzieningen over het gehele grondgebied van de gemeente Tynaarlo (minimaal in de 3 hoofdkernen).

Beleid t.a.v. sportaccommodaties

De gemeentelijke verantwoordelijkheid m.b.t. sportaccommodaties is afhankelijk van het sociaal rendement van een accommodatie. De gemeente heeft een verantwoordelijkheid voor sportaccommodaties indien de accommodatie voor een zo breed mogelijke groep inwoners van de gemeente Tynaarlo beschikbaar is, de betreffende sport zonder grote financiële offers beoefend kan worden en een

overheidsbijdrage perse noodzakelijk is om de betreffende accommodatie te stichten.

De accommodaties worden ondergebracht in drie categorieën:

- Categorie A: 1. accommodaties die voor algemeen gebruik zijn en volledig door de gemeente gesticht worden;
2. accommodaties die specifiek voor één vereniging of voor een cluster van verenigingen zijn en waarbij de gemeente maximaal 2/3 deel bijdraagt in de kosten.

Categorie B: accommodaties die niet door de gemeente gesticht worden, maar waarbij de gemeente wel maximaal 1/3 deel bijdraagt in de kosten.

Categorie C: accommodaties waarbij de gemeente geen verantwoordelijkheid heeft.

Categorie A

Onder andere: grassportvelden voor voetbal, hockey en korfbal, kleedaccommodaties bij sportvelden, kunstgrasvelden (wedstrijd/training) voor korfbal en hockey, sporthallen en gymzalen voor algemeen gebruik en zwemaccommodaties.

Categorie B

Specifieke binnensportaccommodaties voor bijvoorbeeld tafeltennis, biljarten, verdedigingsport, handboogsport, schietsport, denksport en eigen wedstrijd-/ trainingsruimte van andere binnensportverenigingen. Deze sporten kunnen veelal worden ondergebracht bij bestaande basisvoorzieningen, genoemd bij categorie A. Het is niet noodzakelijk dat de gemeente specifieke voorzieningen voor deze sporten sticht. Bovendien is de schaalgrootte van de verenigingen binnen de genoemde takken van sport meestal klein.

Categorie C

Onder andere: maneges, bowling- en kegelbanen, fitnesscentra en sportscholen, squashbanen, tennishallen, golfbanen en midgetgolfbanen. Voor deze accommodaties heeft de gemeente geen verantwoordelijkheid. De gemeente draagt niet bij aan de investeringskosten van deze accommodaties.

Beleid t.a.v. dorpshuizen en wijkcentra

De gemeentelijke verantwoordelijkheid t.a.v. dorpshuizen en wijkcentra is, net als bij het sportaccommodatiebeleid, afhankelijk van het sociaal rendement.

Bij de bepaling van de hoogte van de gemeentelijke bijdrage in de stichtings-, uitbreidings- of renovatiekosten is eveneens aangehaakt bij het bestaande sportaccommodatiebeleid.

Op basis van deze indeling in A-, B- en C- categorieën vallen dorpshuizen en wijkcentra onder categorie A2 en draagt de gemeente maximaal 2/3 deel bij van de stichtings-, uitbreidings- of renovatiekosten.

De gemeente draagt niet bij in de (meest noodzakelijke) inrichtingskosten. De gemeente voert niet noodzakelijk het beheer over de door haar gestichte accommodaties.

Spreiding

Normen met betrekking tot de spreiding van dorpshuizen zijn:

- de bezetting van het wijkcentrum of dorpshuis;
- het aantal inwoners dat gericht kan zijn op het wijkcentrum of dorpshuis / het aandeel daarvan dat lid is van het beherende wijkcentrum of dorpshuisbestuur;
- de geografische afstand tussen wijkcentra of dorpshuizen onderling.

Ad. 1 Bezettingsgraad wijkcentra en dorpshuizen

Wijkcentra en dorpshuizen kunnen - uitgaande van openstelling van 30 uur door de weeks en 10 uur in het weekend gedurende 40 weken - gemiddeld 1.600 uur per jaar open zijn (= normbezetting). De volgende kritische grenzen worden hierbij gehanteerd:

- in de grotere kernen Vries, Eelde en Zuidlaren: 2/3 deel van de normbezetting;
- in de kleinere dorpen: 1/3 deel van de normbezetting;

Ad. 2 Bereik en aandeel

Voor de dorpshuizen zijn criteria dat:

- het dorpshuis een functie moet hebben voor minimaal 300 inwoners;
- toegankelijk is voor iedereen en het streven dat minimaal 50% van de inwoners (contributie- verschuldigd) lid is van de beherende stichting/vereniging.

Voor de wijkcentra in de grotere kernen Eelde, Vries en Zuidlaren zijn criteria dat:

- het wijkcentrum een functie moet hebben voor minimaal 2.000 inwoners;
- toegankelijk is voor iedereen en het streven dat minimaal 25% van de inwoners (contributie- verschuldigd) lid is van de beherende stichting/ vereniging.

Ad. 3 Geografisch

In de kleinere dorpen geldt voor de stichting van een nieuw dorpshuis: één dorpshuis of als dorpshuis dienstdoende voorziening per dorp.

In de grotere kernen Eelde, Vries en Zuidlaren geldt voor de stichting van nieuwe wijkcentra: één wijkcentrum of als wijkcentrum dienstdoende voorziening per wijk (minimaal 2.000 inwoners).

Exploitatie

In principe komen exploitatiekosten van gebouwen niet voor subsidie in aanmerking. De gemeente subsidieert geen exploitatietekorten, maar veel eerder activiteiten en producten.

Beleid t.a.v. multifunctionele centra

Ter versterking van de sociale integratie en de leefbaarheid kent de gemeente veel waarde toe aan de ontmoetingsfunctie in dorpen en wijken. De drie hoofdkernen beschikken elk over een multifunctioneel (ontmoetings-)centrum. Voor de multifunctionele centra in de hoofdkernen stelt de gemeente zich verantwoordelijk, met inbegrip van de exploitatie. De diverse functies die de drie centra vervullen en het relatief grote verzorgingsbereik rechtvaardigen deze keuze.

Beleid t.a.v. welzijnsaccommodaties

De gemeente draagt mede de zorg voor een gevarieerd aanbod van welzijnsvoorzieningen. De gemeentelijk rol daarbij varieert van volledig verantwoordelijk voor de stichting en bekostiging van accommodaties tot intermediair.

De gemeentelijke rol bij de stichting en bekostiging van accommodaties verschilt per activiteit en kan als volgt worden ingedeeld:

A: de gemeente is verantwoordelijk; gemeente draagt bij tot 100% van de accommodatiekosten.

(Voorbeelden: basisonderwijs; peuterspeelzaalwerk; bibliotheekwerk, maatschappelijk werk; ICO/ muziekonderwijs)

B: verenigingen/ instellingen zijn verantwoordelijk; gemeente draagt bij tot maximaal 2/3 deel van de accommodatiekosten.

(Voorbeelden: repetitie- en opslagruimte dans, toneel en muziek*; lokaal radio station*; scouting; buurt- en wijkcentra)

C: verenigingen/ instellingen zijn verantwoordelijk; instellingen kunnen kostendekkend participeren in gemeentelijke plannen.

(Voorbeelden: expositieruimte*; werk historische vereniging*; kinderopvang; speel-o-theek*; cursuswerk*; inbrengwinkel*; wereldwinkel*; kledingverhuur*; Thuiszorg; huisartsenpost).

** De gemeente heeft hierover nog geen formeel besluit genomen, maar de gedachte gaat uit naar indeling in desbetreffende categorie! Formele besluitvorming wordt afhankelijk gesteld van de nog op te stellen Cultuurnota en het te ontwikkelen Integraal Accommodatiebeleid.*

Beleid t.a.v. wijksschool

De wijksschool is “een school met diverse voorzieningen die als middelpunt in de wijk een centrale functie vervult voor zowel de leerlingen, als ook de ouders en andere wijkbewoners op het gebied van onderwijs, welzijn en zorg”. De ontwikkeling van één of meerdere wijksscholen in de gemeente Tynaarlo moet alléén gestimuleerd worden wanneer deze een duidelijke meerwaarde kan bieden ten opzichte van de huidige situatie. Uitgangspunt is dat er door goede samenwerking en afstemming (ontwikkelings-)kansen en (ontwikkelings-)mogelijkheden geboden worden.

Huisvestingsproblemen en het gezamenlijk gebruik van accommodaties zijn in de gemeente Tynaarlo een goede, praktische aanleiding om één of meerdere wijksscholen te gaan ontwikkelen. Echter, goede huisvesting is tevens een voorwaarde om inhoudelijke kwaliteit te kunnen bieden. Door als gemeente te investeren in gezamenlijke huisvesting en daarbij inhoudelijke samenwerking tussen de school en diverse instellingen te initiëren

en stimuleren, zal de wijkschool zowel een fysieke, als een inhoudelijke meerwaarde kunnen bieden aan alle betrokkenen. Voor kinderen, ouders, verzorgers en wijkbewoners betekent dit dat er in de wijk een breed aanbod van kwalitatief goede activiteiten en voorzieningen geboden kan worden. Let wel, de wijkschool is bij dit alles niet een nieuw gebouw of een nieuw onderwijsconcept, maar als middelpunt in de wijk een 'bindingsmiddel' of katalysator om de diverse gemeentelijke beleidsdoelstellingen ten uitvoer te brengen.

In de gemeente Tynaarlo doen zich op dit moment diverse problemen en knelpunten voor op het gebied van onderwijs- en welzijnshuisvesting. De wijkschool is een werkwijze die een waardevolle aanleiding of aanvulling kan vormen bij het zoeken van oplossingen voor de diverse huisvestingsproblemen. Omdat het onderhouden en realiseren van goede huisvesting veel kosten met zich meebrengt en er met uitzondering van de wijk Ter Borch in de gemeente Tynaarlo verder vrijwel geen plannen voor nieuwbouw zijn, moeten in eerste instantie de mogelijkheden van de beschikbare voorzieningen meer optimaal worden benut. Bij nieuwbouw vormen de uitgangspunten van de wijkschool de leidraad bij de ontwikkeling van de bouwplannen.

Wijkschoolontwikkeling in de mfa

Vanuit het project integraal accommodatiebeleid is bepaald welke gemeentelijke organisaties op basis van het gemeentelijk ABC-beleid geherhuisvest gaan worden in een multifunctionele accommodatie. Het gaat dan om basisscholen, peuterspeelzalen en voorzieningen op het gebied van cultuur (o.a. bibliotheek), welzijn (dorpshuizen, jeugdsozen) en sport (gymzalen en sporthallen). Daarnaast kan er al zijn vastgesteld dat er bepaalde functies aan een mfa worden toegevoegd, maar is nog niet bekend welke organisatie deze functie gaat uitvoeren. Een voorbeeld hiervan is de

kinderopvang. In de notitie 'Participatie kinderopvang in mfa's' worden gemeentelijke kaders aangegeven waaraan kinderopvang-organisaties moeten voldoen om zich in een mfa te vestigen. Voordat voor een mfa het programma van eisen wordt opgesteld, is bekend welke kinderopvangorganisatie zich fysiek in de mfa gaat vestigen. Deze organisatie kan dan ook worden betrokken bij het gezamenlijk ontwikkelen van de dagarrangementen.

Vooruitlopend op de toekomstige gezamenlijke huisvesting is al een begin gemaakt met de wijkschoolontwikkeling voor de mfa's in Ter Borch, Yde en Zeijen.

Voor Borchkwartier (de naam van de mfa in Ter Borch) wordt samengewerkt aan een pedagogische visie. Daarnaast staan onderwerpen als afstemming van schooltijden, afspraken over gezamenlijke tussenschoolse opvang, samenwerking met de bibliotheek, huisregels, pestprotocollen en het ontwikkelen van een naschools activiteitenaanbod op de agenda.

Beleid t.a.v. 0-6 jarigen

De gemeente kiest voor een integrale aanpak van jeugdbeleid samen met de lokale instellingen. De gemeentelijke visie op jeugdbeleid is vastgelegd in de notitie Samenspel in jeugdbeleid. Op basis van deze notitie is prioriteit gegeven aan de 0-6-jarigen en hun ouders/verzorgers. Het belang van een goede start in de ontwikkeling van kinderen en/of tijdige ondersteuning bij de opvoeding kan problemen op latere leeftijd voorkomen. Daarom dienen er voldoende goede voorzieningen en activiteiten voor alle 0-6-jarigen te zijn, gericht op educatie, recreatie en jeugdzorg, zowel kwantitatief als kwalitatief.

Voor de 0-6-jarigen en ook de 7-14-jarigen is het nodig dat er voorzieningen in de eigen omgeving aanwezig zijn. Voorzieningen

en activiteiten zullen zoveel mogelijk worden gekoppeld aan het concept van de wijkschool.

Beleid t.a.v. jeugd 12+

Het jongerenwerk in de gemeente Tynaarlo is vooral gericht op de organisatie en het in stand houden van 6 jeugdsozen. Echter, er is een achterstand in te halen op het gebied van voorzieningen voor de jeugd in de leeftijd van 13-23 jaar, en dan met name op het gebied van elkaar kunnen ontmoeten in de vrije tijd en dit in ongeorganiseerd verband kunnen doen. Er is onvoldoende ruimte beschikbaar voor jongeren, vooral wat beschikbare gebouwen betreft waar jongerenwerk kan plaatsvinden. Om de achterstand in te halen, wil het college op het gebied van accommodaties - naast de 6 jeugdsozen - het volgende realiseren:

1. drie brede jongerencentra in de drie kernen, bij voorkeur gekoppeld aan de multifunctionele centra. Prioriteit krijgen de dorpen Eelde en Zuidlaren.
2. diverse JOP's.

Bij het uitwerken van het IAB dienen de volgende uitgangspunten te worden meegenomen:

- de voorkeur gaat uit naar het realiseren van brede jongerencentra bij (bestaande) multifunctionele gebouwen in de drie kerndorpen;
- de prioriteit ligt bij Eelde en Zuidlaren, omdat hier geen structurele voorzieningen voor deze leeftijdsgroep zijn. In Zuidlaren is inmiddels wel tijdelijke huisvesting van jongerenactiviteiten gerealiseerd in 'Het Boschhuis'.
- nieuwbouw of renovatie van een pand wordt bij voorbaat niet uitgesloten. Het maken van een definitieve keuze voor een bepaalde plek is mede afhankelijk van de eisen die gesteld worden aan een breed jongerencentrum: gelegen binnen de

bebouwde kom, goede geluidsisolatie, diverse ruimten waarvan gebruik kan worden gemaakt en huisregels.

In de dorpen/wijken waar geen jeugdsozen zijn, maar waar wel behoefte is aan soosactiviteiten, zijn de dorpshuizen en wijkcentra de aangewezen accommodaties waar een dergelijke activiteit georganiseerd wordt. Als uitgangspunt voor oprichting hebben deze accommodaties de functie dat zij voor alle bewoners toegankelijk zijn, dus ook voor jeugdigen.

Een JOP wordt gezien als een basisvoorziening. Dat betekent dat in bestemmingsplannen voor nieuwbouwwijken op voorhand een plaats wordt aangewezen waar een JOP kan komen. Ook bij elke bestemmingsplanwijziging dient onderzocht te worden of een jongerenvoorziening daarin opgenomen dient te worden. JOP's in combinatie met speelvoorzieningen is wenselijk, echter niet noodzakelijk. Een JOP dient zichtbaar te zijn, gerealiseerd te worden binnen de bebouwde kom en voorzien te zijn van verlichting. De JOP's in Zuidlaren (zeecontainers) hebben een permanente bouwvergunning. Afspraak in de begeleidingscommissie is dat de JOP tijdelijke verwijderd kan worden wanneer de gemaakte afspraken niet nagekomen worden.

Beleid t.a.v. speelvoorzieningen

Voor speelterreinen en openbare terreinen stelt de gemeente zich verantwoordelijk en aansprakelijk. Realisering van voorzieningen wordt echter afhankelijk gesteld van betrokkenheid uit de buurt en/of basisscholen. Van aanvragers van nieuwe- of vervanging van bestaande speelvoorzieningen verlangt de gemeente daarom een eigen bijdrage. Buurtverenigingen betalen hierbij 25% van de inrichtingskosten, scholen betalen 50%. In de uitbreidingsplannen worden de kosten voor het inrichten van speelplaatsen in de

grondexploitatie meegenomen (in feite vindt de bekostiging dan geheel door de bewoners plaats). Belangrijk hierbij is dat de verantwoordelijkheid bij de gemeente blijft liggen en de continuïteit en veiligheid gewaarborgd blijven. De gemeente zorgt daarom voor het onderhoud en de veiligheid van de speelvoorzieningen.

Beleid t.a.v. kinderopvang

Kinderopvang betreft opvang in de leeftijd van 0-4 jaar. In de notitie kinderopvang van de gemeente Tynaarlo wordt over de huisvesting van kinderopvangvoorzieningen het volgende geschreven:

De gemeente heeft een sturende rol om er zorg voor te dragen dat in 2002 de beoogde uitbreiding van de infrastructuur gerealiseerd is. Toewijzing van bouwgrond en faciliteren van nieuw te bouwen kinderopvanglocaties is een primaire verantwoordelijkheid van de gemeente, die past bij het maatschappelijke belang van voldoende kinderopvang. De gemeente verleent haar medewerking door het beschikbaar krijgen en stellen van locaties die geschikt zijn voor een kindercentrum (bijvoorbeeld nieuwbouwlocaties als Ter Borch). Dit kan door integratie van het kinderopvangbeleid met andere beleidsterreinen zoals onderwijs en ruimtelijke ordening.

Buitenschoolse opvang zal in de nabijheid van scholen georganiseerd moeten worden zodat de voorziening op loopafstand vanuit school voor kinderen bereikbaar is. Dan zijn er geen vervoersproblemen. Daarnaast moet buitenschoolse opvang in een wijk, buurt of dorp gevestigd zijn waar meerdere faciliteiten beschikbaar zijn in verband met activiteiten zoals sport, bibliotheek, e.d. Juist voor de leeftijdsgroep van 8-12 jaar is de verkenning van de omgeving breder. Ook zal in deze leeftijdscategorie vaker zelfstandig met vriendjes uit de buurt gespeeld worden en gebruik gemaakt worden van voor hem of haar in aanmerking komende

voorzieningen. Het streven is om een dekkend aanbod op wijk-, buurt-, dan wel dorpsniveau te realiseren.

Kinderdagopvang is minder plaatsgebonden. Hier speelt veel meer de bereikbaarheid voor ouders een rol. Kinderdagopvang moet aan uitvalswegen zijn gehuisvest zodat op weg naar het werk ouders hun kind rustig kunnen brengen en halen. Dat vraagt wel dat er in de omgeving van de kinderdagopvang voldoende verkeersruimte is.

Gezien de nog steeds groeiende vraag naar opvang blijft een actieve en sturende rol van de gemeente ook na 2002 nodig.

Notitie Participatie kinderopvang 4-12 jaar in mfa's

Op 27 januari 2009 heeft het college van burgemeester en wethouders de notitie 'Participatie kinderopvang 4-12 jaar in mfa's' vastgesteld. Deze notitie beoogt een kader vast te stellen waarbinnen kinderopvangorganisaties kunnen worden geselecteerd voor participatie in een mfa voor het verzorgen van buitenschoolse- en tussenschoolse opvang 4-12 jarigen.

De voornaamste conclusies en aanbevelingen uit de notitie worden hieronder op een rijtje gezet.

- De kern van een mfa wordt gevormd door het basisonderwijs. Aangezien schoolbesturen in het basisonderwijs verantwoordelijk zijn voor het (laten) organiseren van de voor-, tussen en naschoolse opvang van 4-12 jarigen spelen zij een primaire rol bij de selectie van kinderopvangorganisaties voor opvang 4-12 in een mfa.
- De gemeente heeft geen juridische en/of morele herhuisvestingsplicht richting kinderopvangorganisaties die gehuisvest

zijn in gebouwen die in het kader van het Integraal Accommodatie Beleid tegen de vlakte gaan.

- De gemeente speelt een regisserende en coördinerende rol bij de selectie van kinderopvangorganisaties. Gemeente en de bij die mfa betrokken schoolbesturen bepalen gezamenlijk welke kinderopvangorganisaties gevraagd worden te participeren in de mfa.
- Gemeente en de bij die MFA betrokken schoolbesturen bepalen per mfa in samenspraak of gekozen wordt voor een meervoudig onderhandse aanbesteding of dat rechtstreeks onderhandeld gaat worden met een geïnteresseerde aanbieder van kinderopvang.
- Gemeente en de bij die mfa betrokken schoolbesturen bepalen gezamenlijk of gekozen wordt voor één of meerdere aanbieders van kinderopvang.
- Selectie van een kinderopvangorganisatie vindt bij voorkeur plaats voor de start van het visietraject, maar in ieder geval voor het opstellen van het gezamenlijke functionele en ruimtelijke Programma van Eisen.
- Alvorens de selectieprocedure gestart kan worden moeten gemeente en de bij die mfa betrokken schoolbesturen een programma van inhoudelijke en financiële criteria opstellen.

De gemeente gaat zich in 2009, in een separate notitie, buigen over de participatie van kinderdagopvang 0-3 jarigen in mfa's.

Beleid t.a.v. cultuur

De huidige cultuurnota loopt tot 2008. In 2009 zal de nieuwe cultuurnota worden vastgesteld.

In de huidige notitie is geen accent gelegd op accommodaties. Wel is als beleidsvoornemen genoemd dat de 3 bestaande bibliotheken op het huidige niveau gehandhaafd moeten blijven.

Ouderenbeleid

In de notitie Ouderenbeleid staan de volgende beleidsvoornemens m.b.t. accommodaties:

- inrichten van een zorgloket;
- ouderen ondersteunen zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen;
- gebruik maken van de mogelijkheden op het terrein van de inrichting van de openbare ruimte, bestemmingsplannen en de buitenruimte om de fysieke omgeving veiliger en toegankelijker te maken;
- samenhang bevorderen tussen de (zorg-)instanties;
- aandacht voor voorzieningen en activiteiten die kunnen bijdragen aan bestrijding en voorkoming sociaal isolement;
- de gemeente streeft naar multifunctionele ontmoetingsruimte voor ouderen.

Lokaal gezondheidsbeleid

De notitie lokaal gezondheidsbeleid kent onder meer de volgende doelstellingen:

- het bevorderen van de kwaliteit van de fysieke en sociale leefomgeving voor alle groepen in de samenleving;
- het bevorderen van gezond gedrag;
- het bevorderen van een sluitend systeem aan gezondheidsvoorzieningen en de toegankelijkheid van de gezondheidsvoorzieningen voor alle doelgroepen.

Beleid t.a.v. onderwijshuisvesting

Het beleid op het gebied van de onderwijshuisvesting is voor een groot deel wettelijk bepaald. De wettelijke regelgeving die van toepassing is, is voor het grootste deel te vinden in:

- Huisvestingsverordening
- Wet op het Primair Onderwijs
- Wet op het Voortgezet Onderwijs
- Wet op de Expertisecentra

De huisvestingsverordening is een modelverordening van de VNG. Er zijn delen in de verordening die iedere gemeente kan aanpassen zodat maatwerk per gemeente ontstaat. Dat is in de gemeente Tynaarlo ook gebeurd. Het gaat dan met name om:

- invulling begrip spoedprocedure;
- procedure voor aanvragen en beoordeling.

In de huisvestingsverordening is geregeld hoe om te gaan met o.a.

- uitbreiding van scholen, nieuwbouw van scholen, vervanging van noodlokalen etc.;
- onderhoud aan schoolgebouwen (buitenkant schoolgebouw, binnenkant is voor rekening bevoegd gezag);
- voldoen aan wettelijke regelgeving.

In de verordening is ook aangegeven welke financiële vergoeding beschikbaar is.

Op het gebied van onderhoudsaanvragen werkt de gemeente Tynaarlo met feitelijke prijzen (offertelijn). Op het gebied van uitbreiding, nieuwbouw e.d. werkt de gemeente Tynaarlo met normbedragen zoals aangegeven in de verordening.

De regelgeving op het gebied van opheffen van scholen, stichten van scholen, dislocaties, nevenvestiging e.d. is allemaal vastgelegd in de Wet op het Primair Onderwijs, Wet op het voortgezet onderwijs en wet op de Expertisecentra.

Juridische positie schoolbesturen

Schoolbesturen zijn juridisch eigenaar van hun schoolgebouw + bijbehorende terrein indien het om monofunctionele gebouwen gaat.

Gemeenten zijn economisch eigenaar van een schoolgebouw. Dit houdt in dat op het moment dat een schoolgebouw niet meer wordt gebruikt voor onderwijs, het schoolgebouw automatisch terugvalt aan de gemeente. Dit houdt ook in dat voor veel zaken een schoolbestuur zelf verantwoordelijk is bv. preventief onderhoud, brandveiligheidsvoorzieningen, ARBO-voorzieningen etc.

Medegebruik

De regelgeving omtrent medegebruik is een onderdeel van de verordening. Gemeenten kunnen hieraan echter ook op eigen wijze invulling geven. Op dit moment is het in Tynaarlo zo geregeld dat een leeg schoollokaal van de ene school door een andere school (die ruimtegebrek heeft) in gebruik genomen kan worden, wanneer deze school zich binnen 2 km bevindt van de school met leegstand. Op deze manier hoeft er geen lokaal bijgebouwd te worden en heeft de school met leegstand toch inkomsten voor het lege lokaal (rijk vergoedt namelijk geen exploitatielasten voor leegstaande lokalen). Wanneer een schoolgebouw leegstand heeft die niet nodig is voor een andere school, dan kunnen er andere instanties zoals peuterspeelzaal, kinderopvang e.d. in dit lokaal opgevangen worden. Wel is het zo, dat op het moment dat de school weer groeit en het leegstaande lokaal weer nodig heeft, de inwonende instantie andere ruimte moet gaan zoeken (onderwijs heeft altijd primaat bij leegstand in schoolgebouwen). Het college van B&W is gemachtigd om van iedere school lokalen aan de onderwijsbestemming te

ontrekken wanneer deze nodig zijn voor andere maatschappelijke instanties. Dit betekent dat het college kan beslissen om ook in een bijzondere school een leegstaand lokaal in te zetten voor iets anders. De vergoeding voor medegebruik is vastgelegd in de verordening.

Beleid t.a.v. bekostiging onderwijs

Per 1 januari 1997 zijn de decentralisatie van de huisvesting en de vereenvoudiging van het Londo-stelsel van kracht geworden. De decentralisatie van de huisvesting betekent dat de gemeenten nu verantwoordelijk zijn geworden voor de onderwijshuisvesting (zowel primair, speciaal en voortgezet onderwijs). De vereenvoudiging van het Londo-stelsel is het bekostigingsstelsel voor de basis-scholen. Verantwoordelijkheden, procedures en geldstromen ten aanzien van de huisvesting en de materiële instandhouding van scholen zijn per die datum, ingrijpend, gewijzigd.

Decentralisatie huisvesting

Vóór 1 januari 1997 betaalde het rijk de nieuwbouw, uitbreidingen etc. van scholen. Bij de invoering van de decentralisatie zijn de rijksgelden onderwijshuisvesting overgeheveld naar gemeenten. Iedere gemeente krijgt nu jaarlijks in haar gemeentefonds een bedrag voor onderwijshuisvesting (voor zowel primair onderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs). Dit bedrag is gebaseerd op een aantal indicatoren zoals aantal basis-schooll leerlingen, oppervlakte van de gemeenten etc. Het betreft geen geoormerkt bedrag. Gemeenten zijn dus niet verplicht om het bedrag ook daadwerkelijk uit te geven aan onderwijshuisvesting.

Bij de decentralisatie is ook het principe binnen-/buitenkant geïntroduceerd. Dit betekent dat de gemeente verantwoordelijk is voor de buitenkant van het schoolgebouw (excl. schilderwerk, incl.

radiatoren en convectoren). Bijvoorbeeld: vervangen dakbedekking, bestraten schoolplein, vervangen hekwerk (groot onderhoud), maar ook uitbreiden van een school met een extra lokaal i.v.m. leerlingen-groei, nieuwbouw etc.

Via het jaarlijkse huisvestingsprogramma kunnen schoolbesturen bij de gemeenten aanvragen indienen voor voorzieningen aan de buitenkant van het schoolgebouw. Jaarlijks stelt de gemeenteraad dit huisvestingsprogramma vast.

Het schoolbestuur is zelf verantwoordelijk voor de binnenkant van het schoolgebouw (incl. schilderwerk excl. radiatoren en convectoren). Van het rijk krijgen zij middelen hiervoor (bekostigingsstelsel Vereenvoudiging Londo). Op basis van o.a. het aantal groepen en leerlingen krijgen zij middelen voor o.a. tuinonderhoud, schoonmaak, onderhoud en vervanging meubilair. Bovenstaande betekent voor de gemeente dat er geen extra rijksmiddelen meer worden ontvangen wanneer er bv. nieuwbouw moet worden gepleegd. Met de jaarlijkse middelen die de gemeente in haar gemeentefonds ontvangt moet zij de gehele onderwijs-huisvesting regelen.

Uit ervaringen is wel duidelijk dat de rijksmiddelen lang niet altijd voldoende zijn om een behoorlijke huisvestingsniveau te handhaven.

WMO fase 2; Kansrijk leven

We willen een gemeente zijn waarin inwoners verantwoord kunnen wonen en leven in een aangename omgeving. Om inwoners daarbij te faciliteren en de zelfredzaamheid van hulpbehoevenden te versterken, investeert de gemeente in voorzieningen. Daarbij kan onderscheid gemaakt worden tussen:

- a) maatschappelijke voorzieningen;
- b) algemene voorzieningen;
- c) individuele voorzieningen.

a) Maatschappelijke voorzieningen

Bij maatschappelijke voorzieningen gaat het vooral om investeringen in de fysieke leefomgeving. Hierbij kan gedacht worden aan fiets- en ruiterspaden of leugenbankjes, maar ook aan bibliotheken, schoolgebouwen, sportvelden, buurt- en dorpshuizen en zwembaden. Deze laatste groep voorzieningen noemen we accommodaties. Als meerdere activiteiten/functies in één gebouw worden ondergebracht, spreken we van een multifunctionele accommodatie (mfa).

b) Algemene voorzieningen

Het begrip algemene voorziening is geïntroduceerd in de eerste fase van de invoering van de Wmo. Algemene voorzieningen zijn collectieve voorzieningen die zonder indicatieprocedure of uitgebreide aanvraagprocedure aangeboden worden voor het verbeteren van de sociale leefomgeving.

Voorbeelden zijn: klussendiensten, formulierenbrigades, Who's Next-teams of busvervoer door vrijwilligers.

Daarnaast worden uiteenlopende stimuleringsubsidies verstrekt, zodat eigen initiatieven kunnen worden uitgevoerd.

c) Individuele voorzieningen

Voor mensen die meer nodig hebben om mee te kunnen doen in de samenleving zijn er individuele voorzieningen om beperkingen te compenseren. Individuele voorzieningen worden op maat geleverd. Voorbeelden van individuele voorzieningen zijn: huishoudelijke hulp, leerlingenvervoer, een rolstoel, het Jeugdsportfonds, kinderkampen, activeringstrajecten naar gesubsidieerd- of vrijwilligerswerk, een werkplek bij Alescon (SW-bedrijf) of bijzondere bijstand.